

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 400/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základného práva na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Sa 38/2016 z 25. januára 2017, rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE5/USV/SOC/2016/132650-0004 z 10. novembra 2016 a odpoveďou starostu obce [REDAKOVANÉ] č. 576/2016/1 zo 16. januára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na primerané hmotné

zabezpečenie podľa čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Sa 38/2016 z 25. januára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“), rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice (ďalej len „úrad“) č. KE5/USV/SOC/2016/132650-0004 z 10. novembra 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie úradu“) a odpoveďou starostu obce [REDAKOVANÉ] (ďalej len „starosta“) č. 576/2016/1 zo 16. januára 2017 (ďalej len „napadnutá odpoveď starostu“). Podaním doručeným ústavnému súdu 24. mája 2017 sťažovateľka oznámila adresu na doručovanie [REDAKOVANÉ].

2. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že 17. októbra 2016 písomne požiadala úrad o poskytnutie pomoci v hmotnej núdzi a o príspevok na bývanie pre 9-člennú domácnosť. Úrad napadnutým rozhodnutím rozhodol, že sťažovateľka je fyzickou osobou v hmotnej núdzi, a priznal jej pomoc v hmotnej núdzi v sume 81,70 € mesačne od 1. októbra 2016. Čo sa týka žiadosti o poskytnutie príspevku na bývanie, úrad v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že podmienku nároku na príspevok na bývanie rodina nespĺňa. Sťažovateľka úradu vytkla, že *„... svoje rozhodnutie neodôvodnil, žiadosť žiadateľky v zmysle zákonných ustanovení a v rámci jeho zákonných oprávnení nepreskúmal, nepožiadaval žiadateľku o doplnenie a upresnenie chýbajúcich informácií. Týmto nie je jasné, z akých dôkazov vychádzal, na ktoré pri svojom rozhodnutí prihliadal a na ktoré neprehliadal, čím je rozhodnutie nepreskúmateľné teda nezákonné. Úradník mal vzhľadom k predloženiu podkladov žiadateľky k žiadosti o poskytnutie príspevku na bývanie dostatočné množstvo informácií ohľadom nepriaznivej situácie 9 člennej rodiny so siedmimi spoločnými nezaopatrenými deťmi a aj napriek svojim oprávneniam preskúmať podmienky súvisiace s bývaním rodiny, tieto svoje právomoci nevyužil a pomoc rodine v jej nepriaznivej finančnej situácii v zmysle zákona o hmotnej núdzi neposkytol. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice nečinnosťou v konaní o rozhodnutie o žiadosti príspevku na bývanie zmaril uplatnenie mojich základných práv a slobôd a to najmä právo*

na spravodlivý proces, ale aj ústavné právo v zmysle čl. 39 Ústavy SR a to právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu a poskytnutí takej pomoci, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok.“.

3. Dňa 21. decembra 2016 sťažovateľka podala krajskému súdu návrh na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia úradu. Napadnutým uznesením krajského súdu bolo rozhodnuté o zastavení konania z dôvodu, že nepodala proti rozhodnutiu úradu odvolanie. Krajský súd podľa nej nekonal a konanie zastavil „z dôvodov, ktoré nie sú zákonnými dôvodmi na zastavenie konania, čím zmaril uplatnenie... základných práv a slobôd a to najmä právo na spravodlivý proces a právo na účinný opravný prostriedok“.

4. Sťažovateľka tiež uviedla, že na základe rozhodnutia úradu o hmotnej núdzi a neposkytnutia príspevku na bývanie požiadala starostu o jednorazovú dávku v hmotnej núdzi. Poukázala na to, že spolu so siedmimi maloletými deťmi majú trvalý pobyt na miestnom úrade obce [REDAKOVANÉ] od 22. januára 2015 a prechodne bývajú v prenajatom byte v [REDAKOVANÉ]. Napadnutou odpoveďou starostu žiadosti sťažovateľky nebolo vyhovené, keďže podmienky na priznanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi spĺňa iba formálne, pretože podľa zistení obce sa na adrese trvalého pobytu sťažovateľka nezdržiava od 22. januára 2015. Podľa napadnutej odpovede starostu fyzická neprítomnosť sťažovateľky na ňou uvádzanej adrese trvalého pobytu neumožňuje preveriť ňou uvádzanú nepriaznivú finančnú situáciu a životné podmienky. Sťažovateľka vytkla, že dôvody uvádzané v napadnutej odpovedi starostu nie sú zákonnými dôvodmi a starosta nečinnosťou vo veci jej žiadosti zmaril uplatnenie jej „základných práv a slobôd a to najmä právo na spravodlivý proces, ale aj ústavné právo v zmysle čl. 39 Ústavy SR a to právo na primerané hmotné zabezpečenie pri nespôsobilosti na prácu a poskytnutí takej pomoci, ktorá je nevyhnutná na zabezpečenie základných životných podmienok“.

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo sťažovateľa na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 Ústavy SR, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd, právo na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v konaniach podľa - Uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Sa/38/2016-7 zo dňa 25. 1. 2017 o zastavení konania v právnej veci o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny č. KE5/USV/SOC/2016/132650-0004 zo dňa 10. 11. 2016, jeho nečinnosťou, Rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE5/USV/SOC/2016/132650-0004 zo dňa 10. 11. 2016 v konaní o poskytnutie príspevku na bývanie jeho nečinnosťou a Odpovede starostu obce [REDAKOVANÉ] zo dňa 16. 1. 2017 vo veci žiadosti o poskytnutie jednorázovej dávky v hmotnej núdzi zo dňa 21. 12. 2016, jeho nečinnosťou porušené bolo

2) Rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice č. KE5/USV/SOC/2016/132650-0004 zo dňa 10. 11. 2016 zrušuje a vec vracia na jej ďalšie konanie

3) Zakazuje starostovi obce [REDAKOVANÉ] pokračovanie v porušovaní základného práva na primerané hmotné zabezpečenie podľa čl. 39 Ústavy SR, a prikazuje, aby obnovil stav pred porušením tohto základného práva a vo veci žiadosti o jednorázový príspevok, konal podľa osobitných predpisov.

4) Priznáva sťažovateľovi za porušenie jeho práv a základných slobôd orgánom verejnej moci primerané finančné zadosťučinenie v rozsahu 4000,00 EUR na účet sťažovateľa, číslo účtu [REDAKOVANÉ] do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

10. Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

11. Podľa § 49 zákona o ústavnom súde sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba (ďalej len „sťažovateľ“), ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jej základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa § 50 zákona o ústavnom súde:

(1) Sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie,

a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili,

- b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody,
- c) proti komu sťažnosť smeruje.

(2) K sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

(3) Ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

13. Po preskúmaní sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil viaceré nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach.

14. Je potrebné poukázať na istú zmätočnosť a neurčitosť petitu sťažnosti, teda akého rozhodnutia sa sťažovateľka domáha. V prvom bode petitu okrem iného namieta porušenie jej základného práva na primerané hmotné zabezpečenie „*podľa čl. 39 ústavy*“. Uvedené základné právo však vyplýva z čl. 39 ods. 1 ústavy. V čl. 39 ods. 2 ústavy je upravené právo na pomoc v hmotnej núdzi. Z týchto skutočností vyplýva nepresnosť označenia základného práva sťažovateľkou. Navyše je potrebné uviesť aj tú skutočnosť, že sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti namieta aj neposkytnutie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi, avšak tomuto nezodpovedá správne a presné označenie príslušného základného práva a článku a aj príslušného odseku ústavy, v ktorom je dané právo upravené.

15. Zároveň z prvého bodu petitu nie je dostatočne zrejmé, či sťažovateľka namieta porušenie ňou označených práv príslušnými rozhodnutiami krajského súdu a úradu, či odpoveďou starostu, alebo nečinnosťou týchto orgánov. Z odôvodnenia sťažnosti nevyplýva, že by príslušné orgány boli vo veciach sťažovateľky nečinné, naopak, tieto rozhodli, či dali sťažovateľke príslušnú odpoveď, a tak petit vo vzťahu k odôvodneniu sťažnosti pôsobí zmätočne a s ohľadom na vytýkanú nečinnosť nekorešponduje s odôvodnením. Formulácia prvého bodu petitu pôsobí zmätočne aj v tom, že sťažovateľka

sa v ňom domáha vyslovenia porušenia základných práv „v konaniach podľa – uznesenia krajského súdu..., rozhodnutia úradu... a odpovede starostu“.

16. Ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka v prvom bode petitu namieta porušenie všetkých ňou označených práv tak vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu, ako aj vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu úradu či k napadnutej odpovedi starostu. Nie je tak napríklad zrejmé, ako mohlo dôjsť k porušeniu práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru napadnutou odpoveďou starostu.

17. Ústavný súd pripomína, že uplatnenie jeho právomocí je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 49 a nasledujúcich zákona o ústavnom súde). V tejto súvislosti už ústavný súd opakovane uviedol, že všeobecné náležitosti návrhu musí spĺňať každý návrh, a to tak náležitosti týkajúce sa formy návrhu, ako aj jeho obsahu. Ústavný súd je potom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Osobitne to platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom (III. ÚS 334/09).

18. Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľky v predloženej podobe neobsahuje presný, určitý a zrozumiteľný petit, ktorý by mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci, teda nespĺňa podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

19. K sťažnosti tiež nebolo pripojené splnomocnenie na zastupovanie sťažovateľky advokátom podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde, teda sťažnosť nespĺňa ani túto zákonom predpísanú náležitosť.

20. Pozornosti ústavného súdu neušla ani skutočnosť, že v sťažnosti sťažovateľky nie je uvedené, z akých dôvodov sa domáha primeraného finančného zadosťučinenia, ako to vyžaduje § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd tiež zistil neurčitost

petitu sťažnosti v jeho štvrtom bode, z ktorého nie je zrejmé, kto má sťažovateľke zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie.

21. Ústavný súd je toho názoru, že sťažnosť ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito, vytvára priestor pre dohady a dedukcie, čo sa pri uplatnení námietky o porušení základných práv v konaní pred ústavným súdom zásadne neakceptuje (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014).

22. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažnosť sťažovateľky nespĺňa podstatné zákonom predpísané náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 a 2 a v § 50 zákona o ústavnom súde a z tohto dôvodu ju ústavný súd odmietol v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

23. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti v celom rozsahu, bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2017